

HANDHAVINGSUITVOERINGSPROGRAMMA

GEMEENTE WOERDEN

Afdelingen Dienstverlening en Realisatie & Beheer

2012

Daus de Roock
Fiona Vorrink

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemeen	3
2.1. Wat is handhaven?	3
2.2. Bestuurlijke strafbeschikking (BSB)	3
3. Prioriteiten gemeente Woerden 2012	4
3.1. Prioriteiten van de handhaving	4
3.2. Prioriteiten BWT en RO	4
3.3. Prioriteiten APV en bijzondere wetgeving	5
3.4. Werkzaamheden 2012	5
3.5. Klachten, meldingen en verzoeken om handhaving	5
4. Naleefgedrag	6
4.1. Overzicht jaarlijkse controles	6
4.2. Huidige naleefgedrag en doelstelling naleving	6
4.2.2. Doelstellingen naleving BWT en RO	6
4.2.3. Doelstellingen naleving APV en bijzondere wetgeving	6
4.3. Naleefgedrag	6
5. Capaciteit Toezicht en Handhaving	7
5.1. Capaciteit Handhaving 2012	7
5.2. Capaciteit Toezicht 2012	7
5.3. Benodigde uren 2012	7
6. Communicatie	7
7. Monitoring, evaluatie en afspraken	8
8. Afspraken voor 2012	8

1. Inleiding

De uitgangspunten van het handhavingsbeleid (Intergraal Handhavingsbeleidsplan Woerden 2012-2014) worden jaarlijks vertaald in een HandhavingsUitvoeringsProgramma (HUP). Het HUP wordt door het College vastgesteld.

Het programma wordt inhoudelijk opgebouwd aan de hand van prioriteiten, doelstellingen en kengetallen. Prioriteiten en doelstellingen per taakveld worden jaarlijks ontleend aan naleefresultaten uit het voorbije programmajaar. De prioriteiten worden door het College bepaald.

Op basis van dit programma stelt het College uiteindelijk het gemeentelijke ambitieniveau (inclusief handhavingintensiteit) vast. Zij nemen daarbij ook een besluit over de noodzakelijk daarvoor in te zetten personeelsformatie. In dit HUP is aangegeven hoeveel capaciteit aan toezicht en handhaving per fte beschikbaar is.

Uiteraard wordt het programma gevolgd door uitvoering, monitoren en evaluatie.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat dit programma met name is gericht op toezichts- en handhavingstaken die worden uitgevoerd door de afdelingen Dienstverlening en Realisatie & Beheer. Met betrekking tot de uitvoeringsplannen van de Milieudienst en Veiligheidsregio Utrecht wordt verwezen naar het Integraal Handhavingsbeleidsplan Woerden 2012-2014, dat op 8 mei 2012 door het College is vastgesteld.

Dit HUP loopt tot 2013. Jaarlijks zal er een verslag aan het College worden gepresenteerd op basis waarvan het College verantwoording kan afleggen aan de Raad.

2. Algemeen

2.1. Wat is handhaven?

Handhaving beoogt de naleving van wetten, regels, vergunningen en normen te bevorderen, zodat betrokkenen in de samenleving zich volgens een bepaalde norm gedragen. Dit kan goedschiks of kwaadschiks, met respectievelijk *preventieve* of *repressieve* maatregelen.

Preventieve maatregelen zijn bedoeld om repressieve handhaving te voorkomen. Voorbeelden van preventieve maatregelen zijn voorlichting en overleg. Repressieve maatregelen, zoals strafrechtelijk optreden (lik op stuk), toepassen van bestuursdwang en opleggen van dwangsom, zijn op te vatten als een vorm van 'afschrikken'. Een professionele handhavingsorganisatie hanteert altijd een mix van maatregelen, die in de desbetreffende situatie het meest effectief en efficiënt zijn.

Handhaven is inherent aan het bestaan van regels. Een overheid die regels en wetten maakt dient ook te zorgen voor de naleving ervan. De overheid nieuwe stijl kenmerkt zich echter door het zo veel mogelijk verplaatsen van verantwoordelijkheden naar de burger/ondernemer (slanke overheid, sterke samenleving) en tegelijkertijd door het afschaffen van overbodige regels.

2.2. Bestuurlijke strafbeschikking (BSB)

Sinds 2012 maakt de gemeente Woerden gebruik van de BSB. De BSB is een door een BOA opgelegde geldboete voor overtredingen van eenvoudige aard. De BSB is een strafrechtelijke sanctie die administratief (verzet, beroep, inning boete) door het CJIB wordt afgehandeld.

Met de BSB kan snel een tik op de vingers worden uitgedeeld. De BSB draagt daarom bij aan een verhoging van het naleefgedrag en vormt voor de uitvoeringspraktijk een goede aanvulling op de bestaande bestuursrechtelijke instrumenten, zoals bestuurlijke boete, bestuursdwang en last onder dwangsom.

De vergoedingsregeling voor door gemeentelijke BOA's geschreven en succesvol bij CJIB aangeleverde processen-verbaal is:

- € 40,- voor overlastfeiten (overlast van o.a. loslopende honden, hondenpoep en zwerfafval)
- € 25,- voor Mulderfeiten (lichte verkeersovertredingen: parkeren blauwe zone en fietsen in voetgangersgebied)

3. Prioriteiten gemeente Woerden 2012

3.1. Prioriteiten van de handhaving

Door gebruik te maken van de Risicomodule zijn voor de vier taakvelden (BWT en RO, APV/Bijzondere wetgeving, Milieu en Brandveiligheid) de spreiding van de risico's vastgesteld.

Bij elk taakveld is hierdoor een rangschikking ontstaan van zeer groot naar zeer klein risico. Door de risico's te clusteren is een verdeling in prioriteit ontstaan. Op deze verdeling in prioriteit is de volgende klasse indeling ontstaan:

Klasse	Opmaak
I	ZEER GROOT RISICO
II	GROOT RISICO
III	BEPERKT RISICO
IV	KLEIN RISICO
V	ZEER KLEIN RISICO

Figuur: Verdeling prioriteit

Naar mate de berekende risico's afnemen, neemt ook de toezicht- en handhavinginspanning af. Dat betekent dat per object of groep van objecten, een afweging wordt gemaakt waarop de capaciteit wordt ingezet. De gemeente Woerden heeft besloten om in 2012 alleen capaciteit in te zetten ten aanzien van de prioriteitsklasse I, II en III.

3.2. Prioriteiten BWT en RO

In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van de prioritering voor het taakveld Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en Ruimtelijke Ordening (RO).

Klasse	Voorbeelden BWT / RO
I	ZEER GROOT RISICO Illegale sloop met asbest (strijd asbestverwijderingsbesluit) Illegaal gebruik overig Illegaal gebruik recreatiewoningen Illegaal gebruik wonen (wonen waar niet gewoon mag worden)
II	GROOT RISICO Illegale bouwwerken bij woning Illegale bouwwerken overig Sloopvergunningen met asbest
III	BEPERKT RISICO Sloopvergunningen zonder asbest Monumentenbescherming

Tabel: Prioritering taakveld BWT/RO gemeente Woerden

Specifieke doelstellingen:

- Wettelijk is bepaald dat er op een verzoek om handhavend op te treden binnen acht weken uitsluitend moet worden gegeven. Doelstelling is om deze termijn te halen en pro-actief op te sporen en op te treden tegen situaties uit de prioriteitsklasse I, II en III.
- Alle objecten/percelen (100%) controleren in de prioriteitsklasse "zeer groot risico" en "groot risico".
- Driekwart (75%) van de objecten/percelen controleren in de prioriteitsklasse "beperkt risico".
- Alle binnengekomen klachten worden aan de hand van de prioriteiten in behandeling genomen en afgehandeld.

3.3. Prioriteiten APV en bijzondere wetgeving

In de onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van de risico's en daarmee de prioritering voor het taakveld APV en Bijzondere wetgeving.

Klasse	Voorbeelden APV en bijzondere wetgeving	
I	ZEER GROOT RISICO	Evenementenvergunning > 100 personen Evenementenvergunning 50-100 personen
II	GROOT RISICO	Objecten (m.n. boten) op of aan de openbare weg Evenementenvergunning < 50 personen Aanlegvergunningen 2012 Snoeproutes Middelbare Scholen
III	BEPERKT RISICO	Fietsen in voetgangersgebieden Reclamevergunning Verkeerd aanbieden huisvuil Hondenpoep en loslopende honden

Tabel: Prioritering taakveld APV en bijzondere wetgeving gemeente Woerden

Specifieke doelstellingen:

- Alle meldingen (100%) controleren in de prioriteitsklasse "zeer groot risico", "groot risico" en "beperkt risico".
- Een lik op stuk beleid voeren met betrekking tot overtredingen in de prioriteitsklasse I, II en III.
- Alle binnengekomen klachten worden aan de hand van de prioriteiten in behandeling genomen en afgehandeld.

3.4. Werkzaamheden 2012

Bij de planning van de werkzaamheden in 2012 is rekening gehouden met de prioriteitenstelling 2012. Bij toezichts- en handavingszaken met een prioriteit "zeer groot, groot en beperkt" en bij calamiteiten, wordt actief gehandhaafd. Er vindt systematisch en gestructureerd toezicht plaats op basis van de beschikbare capaciteit. Elke melding/klacht krijgt een vervolg. Als overtredingen worden geconstateerd, dan vindt repressieve handhaving plaats.

Dienstverlening

Repressieve handhaving houdt in: waarschuwing – hercontrole – voorwaarschuwing – hercontrole - effectuering van de handhaving. Als door capaciteitsgebrek niet direct het handhavingstraject kan worden gestart, dan volgen de volgende stappen:

- melding c.q. constatering registreren;
- vastleggen door middel van foto's en rapportage door de toezichthouders ten behoeve van de juridische afhandeling.

Hiermee worden (mogelijke) overtredingen inzichtelijk gemaakt. Dit kan als "input" dienen voor bijvoorbeeld volgende jaarprogramma's of eventuele tussentijdse bijstellingen. In principe is het doel om in een later stadium, al dan niet projectmatig, alsnog te kunnen handhaven.

Realisatie en Beheer

Repressieve handhaving houdt in dat de gemeente een lik op stuk beleid voert met betrekking tot (kleine) overtredingen (met een grote ergernis factor), zoals loslopende honden, hondenpoep op de stoep, fietsen op het voetpad of het verkeerd aanbieden van huisvuil. Zo kan met een bestuurlijke strafbeschikking aan de personen die bovenstaande overtredingen begaan een geldboete worden opgelegd.

3.5. Klachten, meldingen en verzoeken om handhaving

Uitgangspunt is dat alleen op schriftelijke meldingen en handavingsverzoeken wordt gereageerd. Op mondelinge of anonieme meldingen wordt in beginsel niet gereageerd. Indien sprake is van een mogelijk acute situatie wordt uiteraard wel actie ondernomen. Wettelijk is bepaald dat op een verzoek om handhaving binnen acht weken uitsluitel moet worden gegeven.

Klachten, meldingen en verzoeken om handhaving worden aan de hand van de prioriteiten in behandeling genomen. De reactie kan dus inhouden dat behandeling ervan wordt uitgesteld, omdat handhaving van de betreffende overtreding op dat moment geen prioriteit heeft. Let op: afstel is niet toegestaan.

4. Naleefgedrag

4.1. Overzicht jaarlijkse controles

In onderstaande tabel is indicatief weergegeven welke controles jaarlijks uitgevoerd zullen worden. In het jaarlijkse HUP wordt telkens de voor dat jaar toepasselijke definitieve procentuele verhouding aangegeven. Het geconstateerde naleefgedrag per categorie of branche kan immers van jaar tot jaar verschillen.

Risico-indeling	BWT en Ruimtelijke Ordening	APV en Bijzondere wetgeving
Zeer groot risico	We controleren alle (100%) objecten (of percelen) in deze categorie	We controleren alle (100%) meldingen in deze categorie
Groot risico	We controleren alle (100%) objecten (of percelen) in deze categorie	We controleren alle (100%) meldingen in deze categorie
Beperkt risico	We controleren driekwart (75%) van de objecten (of percelen) in deze categorie	We controleren alle (100%) meldingen in deze categorie

4.2. Huidige naleefgedrag en doelstelling naleving

In de Risicomodule is een inschatting gegeven van het huidige naleefgedrag per prioriteitsklasse. Het huidige naleefgedrag is als vertrekpunt genomen voor de doelstelling van de naleving in 2014. Beiden zijn per taakveld weergegeven in onderstaande tabellen.

4.2.2. Doelstellingen naleving BWT en RO

Prioriteitsklasse	Geschatte naleving huidige situatie	Doelstelling naleving 2014
ZEER GROOT RISICO	60-80%	70 - 90%
GROOT RISICO	40-60%	70 - 90%
BEPERKT RISICO	40-60%	80%

Tabel: Inschatting huidige naleefgedrag en doelstelling naleving 2014 taakveld BWT en Ruimtelijke Ordening Woerden

4.2.3. Doelstellingen naleving APV en bijzondere wetgeving

Taakveld	Geschatte naleving huidige situatie	Doelstelling naleving 2014
APV en bijzondere wetten	40-60%	70%
Evenementen >100 pers.	60-80%	80%

Tabel: Inschatting huidige naleefgedrag en doelstelling naleving 2014 taakveld APV en bijzondere wetgeving

4.3. Naleefgedrag

Afdeling Dienstverlening

Het aantal overtredingen wordt geregistreerd. Echter gebleken is dat de registratie met betrekking tot de dossiers aangaande handelen in strijd met vergunning of bestemmingsplan geen accuraat beeld gaf. Daarom is halverwege 2011 gestart met een andere manier van registreren. Er vindt nu een registratie plaats van de hoeveelheid en soort dossiers en dit wordt bijgehouden.

Nu het aantal en het soort zaken beter worden geregistreerd, is de verwachting dat in 2013 iets meer kan worden gezegd over het naleefgedrag in 2012. Pas in 2014, wanneer de cijfers van 2013 bekend zijn, kan een vergelijking worden gemaakt tussen 2013 en 2012. Het nalevingsniveau kan in die zin worden ingeschat op basis van het aantal en de ernst van bepaalde overtredingen. Neemt dit aantal af ten opzichte van het jaar daarvoor, dan zal voor het volgend jaar een andere prioritering plaatsvinden. Het is met deze vorm van registreren dus (beperkt) mogelijk om de effecten van handhaving op de buitenwereld te meten.

Afdeling Realisatie en Beheer

Zoals reeds vermeld, zal de gemeente Woerden in 2012 een lik op stuk beleid voeren, waarbij de bestuurlijke strafbeschikking en het opleggen van een geldboete bij (kleine) overtredingen (met een grote ergernis factor) een belangrijke rol spelen. Ook wordt regelmatig de publiciteit gezocht met betrekking tot (actuele) toezichts- en handavingsactiviteiten. Via de krant en internet kunnen de inwoners van Woerden op de hoogte worden gesteld van recente ontwikkelingen en handavingsactiviteiten. De verwachting is dat het lik op stuk beleid en het regelmatig zoeken van publiciteit tevens zal bijdragen aan een verhoging van het naleefgedrag.

5. Capaciteit Toezicht en Handhaving

5.1. Capaciteit Handhaving 2012

De handhaving met betrekking tot het omgevingsrecht (Wabo) vindt plaats vanuit de afdeling Dienstverlening. De handhaving in de openbare ruimte (APV) vindt plaats vanuit de afdeling R&B.

De beschikbare effectieve *handhavingscapaciteit* (DV en R&B) voor 2012 bedraagt in totaal:

Onderdeel Handhaving 2012	Fte	Uren
Dienstverlening	1,75	2494
Realisatie & Beheer	0,25	356
Totaal	2,00	2850

5.2. Capaciteit Toezicht 2012

De beschikbare effectieve *toezichtcapaciteit* (DV en R&B) voor 2012 bedraagt in totaal:

Onderdeel Toezicht 2012	Fte	Uren
Dienstverlening	4,50	6412
Realisatie & Beheer	1,75	2494
Totaal	6,25	8906

5.3. Benodigde uren 2012

Hieronder is een overzicht te zien van de toezichts- en handhavingsactiviteiten in 2012 met prioriteitsklasse "zeer groot risico", "groot risico" en "beperkt risico". Het geplande aantal uren in 2012 wordt aangegeven. Hierbij is als basis aangehouden bovenstaande 2850 uur aan handhavingscapaciteit en 8906 uur aan toezichtcapaciteit.

Prioriteitsklasse I, II en III	Gelande uren Handhaving 2012	Geplande uren Toezicht 2012
Bouwen in afwijking van vergunning, bouwen zonder vergunning, gebruik in strijd met bestemmingsplan, sloop met astbest en monumentenbescherming (Dienstverlening)	2469	6350
Evenementen (DV en R&B):	50	124
Plaatsen objecten op en langs de openbare weg, Aanlegvergunningen, snoeproutes, fietsen in het voetgangersgebied, verkeerd aanbieden van huisvuil, hondenpoep en loslopende honden, illegale reclame (Realisatie & Beheer)	331	2432
totaal aantal uren	2850	8906

Voor de geplande uren *handhaving van de afdeling Dienstverlening* geldt dat door onvolledige registratie in de afgelopen jaren er voor het jaar 2012 geen accurate raming kan worden gemaakt. Uit de evaluatie over 2012 zal blijken of de werklast en het aantal beschikbare uren in evenwicht zijn. Naar verwachting is de ambitie op dit moment hoger dan werkelijk gerealiseerd kan worden.

6. Communicatie

Communicatie kan een handig, aanvullend instrument zijn om het naleefgedrag te vergroten.

De communicatie is gericht op:

- het verschaffen van duidelijkheid over regels, zodat burgers en bedrijven weten waaraan zij zich moeten houden (ondersteuning van het beginsel van rechtszekerheid en werkt preventief);
- het verschaffen van duidelijkheid over de wijze van optreden van de gemeente en de belangrijkste aandachtspunten daarbij (ondersteuning van het rechtsgelijkheidsbeginsel en vergroting van het draagvlak);
- het verschaffen van inzicht in de resultaten van handhaving (laat zien dat je handhaving serieus neemt, verhoogt het gevoel van pakkans).

7. Monitoring, Evaluatie en Afspraken

Sluitstuk van het adequate handhavingproces is de verantwoording over onze handhavinginspanningen en -resultaten. Daarin staat de vraag centraal of de geleverde inspanningen hebben bijgedragen aan het realiseren van de gestelde doelstellingen. Daarmee wordt de beleidscyclus van handhaving gesloten.

Monitoring

Monitoren is het regelmatig vergelijken van feiten en cijfers over de aanpak, zodat men inzicht krijgt in de ontwikkelingen door de tijd heen.

Een goede centrale registratie van handhavingzaken vergemakkelijkt het vervolgtraject (repressief toezicht en sancties) en verschaft inzicht in de gehele keten vanaf de gesignaleerde overtreding tot en met de afhandeling. Het registreren van kwantitatieve en kwalitatieve handavingsgegevens is met name van belang ten behoeve van het te voeren beleid, de in te zetten capaciteit en de verantwoording naar het bestuur en management.

Indicatoren die bij de monitoring van handhaving worden gebruikt, zijn:

- het aantal uitgevoerde controles;
- het aantal geconstateerde overtredingen (naar aard, gebied, etc.);
- aantallen en soort handhavingstrajecten;
- opgelegde bestuursrechtelijke sancties;
- het aantal verleende vergunningen en vrijstellingen (legalisatie);
- aantallen en soort opgeloste/afgehandelde zaken;
- de urenbesteding door de verschillende medewerkers.

Naast de hierboven genoemde indicatoren zijn ook andere gegevens belangrijk om te monitoren. Voorbeelden hiervan zijn:

- het aantal uren per controle (tijdschrijven);
- het aantal klachten (verdeeld naar thema);
- procesgegevens zoals termijnen van afwikkeling handhavingcontroles.

Evaluatie

Om te kunnen beoordelen of de uitgevoerde toezichts- en handavingsacties effectief zijn en uitvoering geven aan de gestelde doelstellingen en prioriteiten is evalueren noodzakelijk (verplichting vanuit de Bor). In begin 2013 zullen de afdelingen Dienstverlening en Realisatie & Beheer de uitvoering van het HUP 2012 evalueren. De evaluatie wordt vastgelegd in een jaarverslag.

Het College beslist op basis van dit jaarverslag over de eventuele wijziging van het beleid, prioritering en over het HUP voor het jaar daarna.

8. Afspraken voor 2012

De afspraken voor 2012 zijn kort gezegd:

1. De activiteiten met een prioriteitsklasse "zeer groot risico", "groot risico" en "beperkt risico" zoveel mogelijk oppakken. Daarvoor is 2,0 fte juridische handhavers en 6,25 fte toezichthouders beschikbaar.
2. Goed registreren van de uren die worden besteed aan de handavings- en toezichtsactiviteiten. De productie en resultaten meetbaar maken en registreren als basis voor het HUP 2013.
3. Begin 2013 het HUP 2012 evalueren.